

2. นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.6 ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

1) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีความพร้อมในการดำเนินการขับเคลื่อนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง โดยมีนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน เพื่อความเป็นเลิศ และมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต นักเรียน นักศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับ นำไปต่อยอดในการประกอบธุรกิจ และพัฒนาตนเองเป็นผู้ประกอบการรายย่อยหรืออาชีพ และเป็นเจ้าของกิจการได้ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ เป็นการขับเคลื่อนระดับจังหวัด ให้กับครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายคือโรงเรียนขยายโอกาส จัดทำโครงการตลาดนัดพอเพียงเพื่อให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนนำสินค้าภายในครัวเรือน พืชผักสวนครัว รั้วกินได้ ที่ครอบครัวมีในครัวเรือนมาจำหน่าย หารายได้ เพื่อฝึกการรู้จักการหารายได้ เพื่อช่วยเหลือครอบครัว ฝึกวิชาชีพพร้อมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ได้เรียนต่อ เข้ารับการฝึกอบรบวิชาชีพที่สนใจและถนัด เพื่อฝึกวิชาสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนและครอบครัว สถานศึกษาจัดทำโครงการบ่มเพาะ ผู้ประกอบการอาชีวศึกษาฯ ในสถานศึกษา ครูแนะแนวส่งเสริมให้นักเรียนที่ต้องการเข้าฝึกอบรบทักษะอาชีพตามโครงการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการหารายได้ระหว่างเรียน มีการฝึกการเป็นนักขายยุวชนน้อยพัฒนานักเรียน นักศึกษา ในการเขียนแผนธุรกิจ และจัดทำธุรกิจ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

2) ผลการดำเนินงาน ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ตามประเด็นการตรวจ ติดตาม ดังนี้

2.1) การดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการ Reskill, Upskill

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จัดทำโครงการการเพิ่มทักษะด้านอาชีพนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีโรงเรียนในสังกัดจัดการความรู้นำมาประกอบอาชีพได้ระหว่างเรียน ได้แก่

- 1) โรงเรียนบ้านเทิน สอนนักเรียนทำบะหมี่ “ทุ่งเทินโมเดล”
- 2) โรงเรียนบ้านคูซอด สอนนักเรียนขนมเบเกอรี่ ขายระหว่างเรียน
- 3) โรงเรียนบ้านจานหนองคู สอนนักเรียน แช่วเสื้อ ตามวัฒนธรรมของจังหวัด โดยรับงาน

ทางเว็บไซต์

4) โรงเรียนบ้านกระถุน สอนนักเรียนทำร้านอาหาร มีร้านอาหารในโรงเรียนได้ฝึกปฏิบัติและรายได้ระหว่างเรียน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

- 1) จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้โดยใช้ตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทางเป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนอย่างเป็นระบบ”
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กระบวนการจัดการเรียนสอนและนวัตกรรมการเรียนการสอน ตามตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) จัดประกวดวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กระบวนการจัดการเรียนการสอนและนวัตกรรมการเรียนการสอน ตามตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษา
- 5) นิเทศ ติดตาม การพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา ที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

6) รายงานผลการนิเทศ ติดตาม การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

7) รายงานสรุปผลโครงการ เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีรายได้ระหว่างเรียน ผ่าน “ตลาดออนไลน์ สพป.ศรีสะเกษ เขต 3 SSK3 E-Market” และส่งเสริมทักษะการเป็นนักการตลาด นักขายตัวน้อยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติจริง (Active Learning) 1) โรงเรียนได้นำสินค้าออกไปวางจำหน่ายในตลาดการซื้อขายจริง เช่น ตลาดนัดของแต่ละอำเภอการออกตลาดขายสินค้า ในงานงานแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การนำเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลาดนัดชุมชน 2) โรงเรียนได้ออกแบบแพ็คเกจกิจกรรมแพ็คเกจสินค้า และการจัดทำ VTR นำเสนอสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ “SSK3 E-Market” 3) นักเรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง (Active Learning) มีทักษะการเรียนรู้ มีความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต 4) มีการเสริมสร้างโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชาวบ้าน และ Soft Power ของชุมชนมาสอนให้นักเรียนเพื่อนเน้นการสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียน กิจกรรม ขับเคลื่อนโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพในระดับ ปวช. จำนวน 2 สาขาวิชา มีผู้เรียนจำนวน 71 คน ระดับ ปวส. จำนวน 138 คน มีการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ โดยวิธีเปลี่ยนหรือเพิ่มทักษะใหม่ (Reskill) /เพิ่มหรือพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะใหม่ โดย

จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน โดยเชิญวิทยากร จากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา เช่น สาธารณสุขจังหวัด อาจารย์จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานตรวจบัญชี

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) สร้างทักษะใหม่ที่แตกต่างไปจากการเรียนแบบเดิม เพิ่มการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้สามารถตอบโจทย์กับการมีงานทำในยุคที่เทคโนโลยีและดิจิทัลเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ (Up-skill) ซึ่งเป็นการสร้างเสริมและพัฒนาทักษะของผู้เรียนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการมีงานทำในอนาคต ผ่านกิจกรรม ที่หลากหลาย เช่น จัดการเรียนการสอนในวิชาเทคโนโลยีการออกแบบ และวิทยาการคำนวณ ที่เน้นการนำเทคโนโลยีหรือดิจิทัลมาปรับใช้ กิจกรรมแนะแนวที่เน้นให้ผู้เรียนค้นหาตนเอง และทดลองทำกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนค้นพบความชอบความถนัดของตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถตามความถนัดของตนเองได้ ในด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ โรงเรียนได้ดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ใน 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม พาณิชยกรรมและการบริการ และอาชีพที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน นำสู่กระบวนการ ฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำได้ ขายเป็น ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ ฝึกความรับผิดชอบและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งผลให้นักเรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข และมีรายได้ระหว่างเรียน โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงในทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่วางแผนธุรกิจ การลงทุน การทำการตลาด การขาย การคิดต้นทุนกำไร เป็นต้น และโครงการส่งเสริมอาชีพ เช่น การทำอาหารว่าง การแปรรูปอาหาร การทำน้ำเต้าหู้ การผลิตลูกชิ้น การทำปลาหมึก การถักตะกร้าจากเส้นพลาสติก การทำซาลาเปา การผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร น้ายา อเนกประสงค์ การทอผ้าด้วยกี่ซาโอริ เป็นต้น

2.2) การอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ อบรมให้ความรู้ พัฒนาทักษะอาชีพให้ชุมชน จำนวน 30 ชั่วโมง ระหว่าง เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2566 และวันที่ 1-5 มีนาคม 2567 ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 97 คน มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล การเกษตร/ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์/ช่างเดินไฟภายในบ้าน อาคารสำนักงาน/ช่างติดตั้งบำรุงเครื่องเสียง

3) ปัญหาอุปสรรค

1. งบประมาณที่จะใช้ในการจัดหาวัสดุฝึกในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียนมีต้นทุนสูง โรงเรียนไม่สามารถจัดหาได้

2. ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ไม่มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพใหม่ ๆ ที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เนื่องจากขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึก ขาดวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และจำนวนงบประมาณที่ได้รับเป็นค่าวัสดุฝึกอาชีพไม่เพียงพอ

3. ครูและบุคลากร ขาดทักษะในการพัฒนางานอาชีพตามความสนใจของผู้เรียนที่หลากหลาย

4. ด้านงบประมาณในการเข้าฝึกอบรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเป็นการบูรณาการ เลยทำให้การประสานงานไม่ทั่วถึง

5. ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ นักเรียน นักศึกษา ในพื้นที่มีจำกัด

4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

1. จัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่จัดได้ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เป็นกลุ่มอาชีพที่รองรับตลาดในชุมชนท้องถิ่น และเป็นอาชีพที่สามารถจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรในท้องถิ่น

2. สร้างภาคีเครือข่ายในการจัดฝึกอบรมให้กับประชาชนเพื่อให้สามารถจัดฝึกอบรมให้กับประชาชนในหลักสูตรที่สามารถพัฒนาทักษะเข้าสู่ตลาดแรงงานที่สูงขึ้น

3. ควรจัดอบรมให้ครูมีทักษะในการสอนวิชาชีพพื้นฐานให้กับผู้เรียน

4. จัดหาหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อให้สะดวกในการประสานงาน

5) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้จัดทำตลาดออนไลน์ สพป. ศรีสะเกษ เขต 3 SSK3 E-Market เป็นแพลตฟอร์มพัฒนาการขายสินค้าผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน